

LÕPETAMATA

Kui maa kogu välisest hiilgusest hoolimata rahvast tühjeneb, siis ei saa tõsi olla, et kõik läheb hästi, Rousseau

RAHVASTIKUPOLIITIKA MEMORANDUM RIIGIKOGULE

Riigi erinevad poliitikad peavad tagama soovitud stabiilsuse rahvastiku demograafilises käitumises. Kui see ei ole õnnestunud, tuleb kindlaks teha valdkonnad ja tegurid, mis on olukorra põhjustanud, sõnastada probleemid ja kavandada lahendusteed, s.o. käivitada **teaduslikult põhjendatud sündimust toetav rahvastikupoliitika**. Sündimusse kui eraasjasse riik ei saa otseselt sekkuda. Seda saab teha vaid kaudselt, delikaatselt ja targalt. Vaja on muidugi **Rahvastikupoliitika seadust** ja selle rakendusseadust, mis tulenevad EV Põhiseadusest ja panevad kõigile Põhiseaduslikele institutsioonidele ülesanded selle poliitika elluviimiseks.

Memorandum ei käsitle olemasolevaid või juba mingil määral rahuldavalt töötavaid valdkondi. Memorandumit oleks vaja üle vaadata kord aastas Peaministri juures. Rahvastikupoliitika memorandum on juhendmaterjaliks täitevvõimule ja seadusandlusele. Teave rahvastiku küsimustes on avalik, s.o. meedia kaudu kaasatakse elanikkond; infovahetus organisatsioonilises võrgus kollegiaalne. **Rahvastikukriis** puudutab kogu elanikkonda ja selle vastu tuleb rakendada kogu riigi ja elanikkonna potentsiaali, iga inimene osaleb oma võimalustes, sest see on eesti rahva ellujäämise küsimus.

PROBLEEM ja VÕTMEPROBLEEMID

VASTUTAV KOORDINAATOR

I. SÜNDIMUS on aastakümneid alla taastetasandi

Peaministri rahvastikubüroo

Demograafilise olukorra tõsiduse alahindamine; poliitikute ja ametnike ettevalmistamatus, puudulik eelnõude sotsiaal-demograafiliste mõjude eel- ja järelhindamine; meedia võhiklus

Peaministri rahvastikubüroo

PS preambuli pronatalistliku õigusjõu ebamäärasus, valitsusasutuste põhimäärustes pole rahvastikupoliitilist osa

RK Põhiseaduskomisjon

PS preambul meediale ei toimi

Kultuuriministeerium

PS preambul haridussüsteemist - noorte meelsust kujundava poliitika muutmine aatelisemaks

Haridusministeerium

PS preambul kohtusüsteemis

Justiitsministeerium

Riikliku vastutuse defineerimine ja sanktsioonide määratlemine TÜ Õigusteaduskond

Ametialase lohakuse sätte ennistamine seadustes

Riigikogu

Rahvastikuseminaride etapiline käivitamine riigiasutustes

Haridus- ja Teadusministeerium

Poliitilise demograafia kujundamine

Tallinna Ülikool

Abinõude väljatöötamine sündide edasilükkamise vastu ja esmassünnitajate keskmise vanuse langetamiseks

TÜ Arstiteaduskond

Rahva ja perekonna turvalisuse ehk kindlustunde garandid	EV Presidendi Akad. Nõukogu
Suurprojektide vajalikkus niigi kiduvale rahvale	Riigikogu sotsiaalkomisjon
Eesti teadussüsteemi orienteerimine rahvuse säilimisele	Eesti Teadusnõukogu
Ühiskonna arengu käsitlemine rahvastikukesksuse aspektist	Rahvusülikool
Inimõiguste ja –kohustuste tasakaalustamine	Rahvusülikool
Mittesoovitavad muutused mentaalsuses. Moraalse relativismi diktatuur, ulatub poliitikasse	Rahvusülikool
Reproduktiivmeditsiinilise abi kättesaadavus	Sotsiaalministeerium
Aborditaotlejate psühhosotsiaalne nõustamine	Sotsiaalministeerium
Rahvastikufondi loomine teadustöökjms toetusteks	Rahandusministeerium
Ääremaastumine	Maaeluministeerium
Valglinnastumise piiramine	Majandusministeerium
ERARE käivitamine	Maaeluministeerium
Omanikustamine	Majandusministeerium
Regionaalsete maksuerisuste kehtestamine	Rahandusministeerium
Poliitikute ja riigimeeste isiklik eeskuju perekonnaelus	EV President
Vägivalla ohjamine teleprogrammides	Eesti Rahvusringhääling
II. SUREMUS enne elukaare lõppu peaks olema välditav	Sotsiaalministeerium
Elukestva kehalise töö vajalikkus elulaadis	Kultuuriministeerium
III. RÄNNE on loomulik rahvastikuprotsess, kuid sobimatu rahvaarvu stabiliseerimisel või suurendamisel; rände optimeerimine; kõrgtehnoloogia kasutamine töökaite puudujäägi korvamisel	Siseministeerium

RAHVASTIKUPOLIITIKA ORGANISATSIOONILINE STRUKTUUR (kujunemisel, see luuakse praktiliselt tühjale kohale, kuigi fragmendid olid olemas)

Eesti rahvastiku toetusrühm Riigikogus (loodud 2015 Riigikogu liikme Rein Ratase eestvõtul ja Toompea Haridusseminari soovitusel).

Rahvastikukriisi komisjon Riigikogus (2017).

Peaministri rahvastikubüroo (rahvastikunõunik 2017), juurdekutsutavad eksperdid Rahvastikuseminarid (rahvastikuaudiitorid) valitsusasutustes ja ülikoolides.

Koostas Riigikogu Eesti rahvastiku toetusrühma konsultant Jaak Uibu, 01.12.2017;
Memorandum täiendatud 17.12.2017